

Plenum

Torsdag 9.4.2020 kl. 10.00—10.54

4. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om temporär ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner och lagen om arbetslöshetskassor

Regeringens proposition RP 38/2020 rd

Utskottets betänkande ShUB 5/2020 rd

Pöytäkirjan liite Förslag till uttalande 9.4.2020 Bilaga 4A

Andra behandlingen

Förste vice talman Antti Rinne: Ärende 4 på dagordningen presenteras för andra behandling. Innehållet har godkänts i första behandlingen och lagförslagen kan nu antas eller forkastas.

Debatt

10.13 **Mia Laiho kok:** Arvoisa puhemies! Tämän esityksen tavoitteena on helpottaa lomautettujen ja muusta syystä työttömyysturvaa saavien taloudellista tilannetta poikkeuksellisissa olosuhteissa, ja se koskee sekä irtisanottuja että lomautettuja.

Viimeisimpien tietojen mukaan koronavirustilanteen vuoksi lomautettuja on jo noin 77 000 henkilöä ja uusia työttömiä noin 10 000. Koronavirustilanteen takia käynnistyneiden yhteistoimintaneuvotteluiden piirissä on myös melkein 400 000 ihmistä. Erityisesti matkailu-, hotelli-, ravintola- ja muilla palvelualoilla lomautukset ja irtisanomiset ovat kohdanneet voimallisesti näitä työntekijöitä.

Näitä muutoksia on tarkoitus soveltaa 16.3.—6.7.2020 välisenä aikana. Tämä esitys kuormittaa työttömyysetuuden maksajien toimeenpanoa samaan aikaan, kun työmäärä muutenkin kasvaa lisääntyvien hakemuskäytöiden takia. Sen takia on välttämätöntä, että etuuskäsittelyä sujuvoitetaan ja työttömyysturvan toimeenpanijoille turvataan riittävät resurssit mahdollisimman nopean käsittelyn mahdollistamiseksi. Sen takia valiokunta teki tässä asiassa lausumaehdotuksen: ”työttömyysturvaetuuksien käsittelyä sujuvoitetaan ja varmistetaan työttömyyskassojen ja Kansaneläkelaitoksen etuuksien toimeenpano niin, että etuudet pystytään maksamaan viivytyksettä.” Lausumaehdotus hyväksyttiin valiokunnassa yksimielisesti.

Samaan aikaan meillä on alkutuotannossa merkittäviä haasteita ja riskejä jo tulevalle kevälle. Työvoiman riittävyyden takaaminen maataloilla on uhanalaista. Etenkin puutarhakasvien tuotannossa tarvitaan paljon kausityöntekijöitä. Heistä suurin osa tulee normaalisti ulkomailta Suomeen, mutta tämä on nyt uhattuna epidemiasta johtuvien matkustusrajoitusten takia. Kaikkein kriittisimmiksi ja kiireellisimmiksi on todettu maatalous- ja puutarhatuotannon kasvukauden alkuun sekä tuotantoeläinten hoitoon liittyviä töitä.

Punkt i protokollet PR 52/2020 rd

Hallitus yrittää toki kaikin keinoin saada asiaa hoidettua, mutta kaikista toimista huolimatta vaikuttaa todennäköiseltä, että esimerkiksi vihannesten ja marjojen tuotantomäärät jäävät normaalia pienemmiksi. Monet maatilat ovat aloittaneet tuotantonsa sopeuttamisen tilanteessa, jossa normaalituotanto ei ole mahdollista. Tämä on erittäin surullista ja ikävää, koska kotimaisten kasvien tuotanto on tärkeää suomalaisille, se on tärkeää huoltovarmuuden takia, lähiruuan, suomalaisten viljelijöiden ja yrittäjien takia.

Edellä olevan takia olenkin tehnyt lausumaehdotuksen: ”valtioneuvosto valmistelee kiireellisesti esitykset, joilla mahdollistetaan lomautetun henkilön työskentely yhden kuukauden ajan alkutuotannon tehtävissä menettämättä lomautusajan työttömyyskorvausta, sekä työttömän tai lomautetun oikeuden työttömyysturvan sovitteluun myös kokopäiväisen työskentelyn osalta määräaikaaisesti kuluvan vuoden loppuun.”

10.17 Pekka Aittakumpu kesk: Arvoisa puhemies! Olemme sananmukaisesti viettäneet hiljaisia viikkoja ja hiljaista viikkoa, enkä itsekään aio puhua pitkästi. Haluan todeta sen, että tämä hallituksen esitys on erinomainen ja yksimielisessä mietinnössään sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää esitettyjä muutoksia tarpeellisina ja puoltaa näiden lakimuutosten hyväksymistä muuttamattomina. Tähän on mielestäni tässä tilanteessa hyvä yhtyä, mutta toki meidän täytyy etsiä erilaisia keinoja ihmisten työllistämiseksi ja meidän sadon pelastamiseksi.

Edustaja Laiho nosti esille valiokunnan lausuman, jonka mukaan hallituksen täytyy selvittää keinoja työttömyysturvaetuuksien käsittelyn sujuvoittamiseksi. Haluan tässä yhteydessä myöskin tuoda hallitukselle kiitoksen siitä, että se on toiminut ripeästi. Viittaan tässä eilen julkistettuun lisätalousarvioesitykseen, jossa on tulossa Kelalle ja työttömyyskassoille lisää rahoitusta. Tietysti tarvittaessa on oltava valmis uusiin etuuksien maksamista sujuvoittaviin toimiin.

Arvoisa puhemies! Puheenvuoroni kaartaessa loppuun totean vielä, että on ollut ilo työskennellä tässä talossa ja tämän maan päättäjänä näinä aikoina, joina olemme yhdessä tehneet hyvinkin luovia ratkaisuja niin yrityselämän kuin palkansaajien ja heikoimmassa asemassa olevien hyvinvoinnin turvaamiseksi. Uskon, että nämä hiljaiset viikot ovat vieneet monien ajatuksia myös maallisia asioita ylemmäksi, ja toivon, että niin hallitus kuin eduskunta ja koko Suomen kansa saisivat nyt pääsiäisen pyhien aikaan mahdollisuuksia lepoon ja virkistäytymiseen, koska työtä meillä edelleen riittää. Voimme jatkaa uusin voimin.

10.19 Jukka Kopra kok: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Laihon esitystä.

10.19 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Tämän hallituksen esityksen tarkoituksena on väliaikaisesti muuttaa työttömyysturvalakia, työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia ja työttömyyskassalakia. Esityksen mukaan työttömyysetuuden maksamisen käynnistymisen yhteydessä asetettavalta omavastuujalta maksettaisiin työttömyysetuutta peruspäivärahana, ansiopäivärahana tai työmarkkinatukena.

Arvoisa puhemies! Tämä on sosiaali- ja terveysvaliokunnassa käsitelty, ja mietintö hyväksyttiin siellä yksimielisesti. Kannoimme suurta huolta siitä, millä tavalla työttömyysturvaetuuden käsittely olisi sujuvaa, ja jätimme siellä yhteisesti hyväksytyn lausumaehdotuksen: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää välittömästi keinoja työttömyysturvaetuuksien käsittelyn sujuvoittamiseksi ja varmistaa työttömyyskassojen ja Kansaneläkelaitoksen etuuksien toimeenpanon niin, että etuudet pystytään maksamaan viivytyksettä.”

Punkt i protokollet PR 52/2020 rd

Arvoisa puhemies! Suomen talous on ajautunut tilanteeseen, joka vaarantaa laajasti yritystoiminnan toimintaedellytykset, työllisyyden ja ihmisten toimeentulon. Moni ihminen miettii kodissaan lomautettuna tai yt-neuvottelujen alla, miten kaikesta selvitään, miten pääsiäisestä selvitään ja millaiset ovat ne tulevaisuudennäkymät.

Yritykset ovat ahdingossa. Me emme voi mennä kaupoille, mutta tänäkin pääsiäisenä me voimme mennä verkkokaupoille. Olisi erittäin tärkeää, että tuemme niitä suomalaisia yrityksiä, joilla on muun muassa verkkokauppamahdollisuus, ja teemme sieltä tilauksia kykyjemme mukaisesti.

Tämän hallituksen esityksen tavoitteena on helpottaa lomautettujen ja muusta syystä työttömyysturvaa saavien taloudellista tilannetta näissä poikkeuksellisissa olosuhteissa.

Arvoisa puhemies! Edustaja Laiho esitti täällä lausumaesityksen. Valitettavasti tätä lausumaa ei ole sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnassa kuitenkaan nostettu esille eikä käsitelty, niin siinä mielessä se tuli nyt perussuomalaisten eduskuntaryhmälle yllätyksenä, mutta tietysti kuulostaa hyvälle, että ajatus siinä on samantyylinen kuin perussuomalaiset ovat täällä asioita tähän päivään saakka ajaneet.

10.21 Päivi Räsänen kd: Arvoisa puhemies! On ilahduttavaa, että marjatiiloilta ja vihanes- ja juurestiloilta on tullut viestejä, että ne ovat saaneet nyt poikkeuksellisen hakemuskorvauksen. Tarve on kuitenkin suuri, useita tuhansia työntekijöitä, ja siksi kannatan edustaja Laihon tekemää esitystä.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen godkände lagförslag 1—3 i proposition RP 38/2020 rd utifrån beslutet i första behandlingen. Andra behandlingen av lagförslagen avslutades.

Förste vice talman Antti Rinne: Under debatten har ett förslag till uttalande framställts, så riksdagen ska nu votera om ärendet. Voteringen verkställs under detta plenum efter pausen.

Plenum och behandlingen av ärendet avbryts nu. Plenum fortsätter klockan 10.30.

Riksdagen avbröt plenum och behandlingen av ärendet klockan 10.22.

Riksdagen fortsatte plenum och behandlingen av ärendet klockan 10.30.

Förste vice talman Antti Rinne: Nu fortsätter plenum som avbröts klockan 10.22 och behandlingen av ärende 4 på dagordningen.

Under debatten har Mia Laiho understödd av Jukka Kopra framställt ett förslag till uttalande som delats ut till ledamöterna. (Bilaga till protokollet 4A)

Redogörelsen godkändes.

Betänkandet ”ja”, Mia Laihos förslag ”nej”. Omröstningsresultat: 30 ja, 11 nej; 158 frånvarande (omröstning 3). Riksdagen godkände betänkandet.

Punkt i protokollet PR 52/2020 rd

Riksdagen godkände betänkandets förslag till uttalande.

Ärendet slutbehandlat.